

ת"פ 55496/07/19 - מדינת ישראל נגד די.בי.מלונות בע"מ

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 55496-07-19 מדינת ישראל נ' די.בי.מלונות
בע"מ

בפני בעניין:	כבוד השופטת אופירה דגן-טוכמכר המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד ר. איילון
נגד	די.בי.מלונות בע"מ הנאשמת	ע"י ב"כ עוה"ד ז. חזן

גזר דין

העובדות

1. הנאשמת הורשעה ביום 21/9/22 בעבירות לפי חוק עובדים זרים, התשנ"א 1991.
2. כמפורט בכתב האישום אשר עומד ביסוד ההרשעה, ביום 12/2/19 נערכה ביקורת בבית המלון שמפעילה הנאשמת ברחוב בן יהודה בתל אביב. בביקורת נמצאו שלוש עובדות נקיון, אזרחיות גאורגיה אשר לא החזיקו היתר עבודה כדין.
3. במעמד הביקורת הנאשמת הציגה היתרי עבודה של העובדות אשר נמצאו כמזוייפים. הנאשמת התבקשה להציג מסמכים הנוגעים למשך ההעסקה של העובדות וכן התבקשה להציג היתרי עבודה והסדרים ביטוחים של העובדות לתקופות קודמות לביקורת, אלא שלא עלה בידה לעשות כן. בנסיבות כאמור ובהתאם למדיניות המאשימה הוגש נגד הנאשמת כתב אישום בגין העסקת העובדות ללא ביטוח רפואי וללא היתר בגין המועדים שקדמו למועד הביקורת באתר, זאת על יסוד תעודת עובד ציבור לפיה במועדים הרלוונטים לתביעה לא היה בידי העובדות היתר עבודה כדין.
4. יש לציין כי מלכתחילה הוגש כתב האישום גם כנגד מי שהיה מנהל המלון במועדים הרלוונטים לתביעה, אלא שבהמשך הדברים בהתאם להסדר טיעון שנחתם בין הצדדים האישום כנגדו נמחק.
5. בישיבת הוכחות שהתקיימה ביום 3/3/22 נשמעה עדותם של עדי התביעה והתיק נקבע להמשך הוכחות, לשמיעת פרשת ההגנה.
6. בטרם החלה פרשת ההגנה הודיעו הצדדים לבית הדין כי הגיעו להסדר טיעון לפיו הנאשמת תודה בעבירות שיוחסו לה בכתב האישום ואילו האישום כנגד מנהל הנאשמת יבוטל.

7. על יסוד הסכמת הצדדים בישיבה מיום 21/9/22 הורשעה הנאשמת ונשמעו טיעוני הצדדים לעונש.

תמצית טענות הצדדים לעונש

8. ב"כ המאשימה, מזכירה בטיעוניה לעונש את הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 המחייב את בית הדין לשקול את מתחם הענישה הראוי לעבירה בשים לב לחומרת המעשה ולמידת האשם שרובץ לפתחו של הנאשם.
9. לטענת ב"כ המאשימה מדובר באירוע אחד הכולל במספר עבירות בגין מספר עובדות כאשר כל אחת מהעבירות מצדיקה כשלעצמה הטלת קנס באופן שראוי שהענישה תביא בחשבון את ריבוי העבירות ואת הערך החברתי שנפגע לרבות במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובמס' מעשי העבירה שנכללו באירוע. המאשימה מפנה בהקשר זה להלכות שיצאו מלפני בית הדין הארצי לעבודה בתיק ע"פ 57160-01-14 מ"י נ' חדוות הורים; ע"פ 12606-04-19 , ל.ל.מ. שירותי כ"א נ' מדינת ישראל.
10. מבחינת מתחם העונש ההולם טענה המאשימה כי הפסיקה הכירה בעבירות מסוג זה כמכת מדינה וכעבירות כלכליות שהענישה בהן צריכה להיות כלכלית. העונש המקסימלי לעבירה של העסקה שלא כדין לגבי 2 מתוך 3 העובדות הוא ₪ 116,800 ולגבי העובדת השלישית - העונש המקסימלי הוא ₪ 146,000, שכן מדובר בעובדת שנכנסה לישראל שלא דרך תחנת גבול ולא החזיקה ברשיון ולכן היא מוגדרת לפי החוק כעובדת מסתננת. לגבי עבירות הביטוח - הקנס המקסימלי הוא ₪ 116,800. עוד הזכירה המאשימה כי לגבי העבירה של העסקה שלא כדין קיים עונש מינימום שהוא כפל הקנס המנהלי. הקנס המנהלי לגבי העסקת עובד זר הוא 5,000 ₪ ולגבי העסקת עובד זר שהוא מסתנן, נכון למועדי ביצוע העבירה הוא 10,000 ₪.
11. מאחר ומדובר באירוע אחד, המאשימה סבורה כי מתחם הענישה לכל האירוע הכולל את שש העבירות, צריך להיות בין 63,000 ₪ ועד 210,000 ₪ ובתוך המתחם המאשימה תבקש כי יושת על הנאשמת קנס בגובה של 92,000 ₪. עוד טענה המאשימה, לענין התחשבות במצב כלכלי של הנאשמת, כי בהתאם לסעיף 40ח' לחוק העונשין, צריך להוכיח את מצבה הכלכלי באמצעות מסמכים חשבונאים מפורטים וראיות ולא די בטענות בעלמא או במסמכים חלקיים וגם בהקשר זה הפנתה לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה (בע"פ 32385-05-14 בענין שמש חי אחזקות ובע"פ בתיק 25307-12-15 בענין מרדכי שחם).
12. מנגד, ב"כ הנאשמת טוען כי התיק דנן נמצא ברף הכי נמוך שקיים בתחום הזה. לטענתו מדובר על שלוש עובדות בלבד, וכן הוא מבקש להסתמך על עדותה של גב' הדר פרייברג עובדת המלון אשר הסבירה את שיטת העבודה של קודמה בתפקיד, אשר לפי הבנתה נהג להשליך לפח את האשרות הקודמות של העובדות בעת שהעובדות הביאו לו את האשרות החדשות, ולכן לטענתה בעת הביקורת לא היה בידה להציג את האשרות הקודמות של העובדות. ב"כ המבקשת מזכיר שכל כתב האישום נבע מההגנות והיושרה של אותם בעלי מלון שנתנו את כל החומרים הנוגעים לתקופות ההעסקה הקודמות של העובדות, ואז הריבון האשים אותם לא בגין יום התפיסה (שאז הציגו העובדות אשרות מזויפות) אלא על החודשים הקודמים לגביהם לא הצליחו לשחזר את האישורים, ובגין כך יחס להם העסקה ממושכת.

13. לטענתו יש להקל עם הנאשמת שכן מדובר במלון שהיה מושבת בתקופת הקורונה (ממרץ 20 עד יוני 21), וכן הוא מזכיר את הפגמים שנפלו לטענתו בחקירה, כאשר חקרו את מנהל המלון מבלי שקדמה לחקירה הזהרה בעת הביקורת (ההזהרה הייתה בגביית העדות בלבד), מבלי שהוסברו לו זכויותיו, וכן הוא מונה פגמים שנפלו בחקירה, דוחות שלא מולאו כנדרש, איזוק של עובדת (מדובר בעובדת שלפי זכרון הדברים ניסתה להמלט), ותמונות שלא ברור איפה צולמו ותייעוד חסר של פעולות החקירה.
14. לגבי העדרו של הסדר ביטוחי טוען ב"כ הנאשמת כי לגבי שלוש העובדות הוגשו בקשות לחברת הביטוח וכי מדובר בכשל טכני אשר נובע בין היתר מכך שהעובדות הגיעו מחברת כ"א ולפחות ביחס לאחר העובדות המחשבה הייתה שחברת כ"א מסדירה עבודה את הביטוח.
15. ב"כ הנאשמת טען כי טווח הענישה הראוי צריך להיות בין 0 לבין 20,000 ₪.
16. ב"כ הנאשמת הפנה לפסיקה אשר לטענתו הקלה עם הנאשמים בנסיבות דומות לאלה שלנו ואף חמורות יותר. בכלל זה הפנה לפסק דין בתיק הע"ז 71297-01-19 מד"י נ' שגב אייל פרויקטים בע"מ, הע"ז 21344-02-19 מד"י נ' סושי הארבעה, הע"ז 35681-09-17 מד"י נ' ג'ורג' ניהול מסעדות; הע"ז 67483-05-18 (מד"י נ' פאפא מישל) וכן ע"ע (ארצי) 11534-11-14 משה אדרי נ' מדינת ישראל.

דין והכרעה

17. בפסק הדין בע"פ ע"פ 57160-01-14 מ"י נ' חדוות הורים עמד בית הדין הארצי לעבודה על האופן בו יש לקבוע את מתחם הענישה מקום שפרשה אחת מורכבת ממספר עבירות, תוך שהבהיר כי כשם שככלל אין מקום לראות פרשה שכללה מספר עבירות כעבירה אחת כך גם אין הכרח לבצע חישוב אריתמטי של מכפלת מספר העבירות בסך הקנסות שנקבע לכל אחת מהן, אלא שיש להביא בחשבון את מכלול נסיבות העניין ואת המשקל המצטבר של כל העבירות. עוד נקבע בעניין "חדוות הורים":
- "נתון נוסף שיש להתחשב בו לטעמנו, גם כאשר מדובר בכתב אישום יזום, הוא העובדה שעבירות על חוק עובדים זרים נקבעו כעבירות מנהליות. לפיכך בעת קביעת מתחם הענישה ההולם, לא ניתן להתעלם משיעור הקנס המנהלי כפי שנקבע על ידי מחוקק המשנה, באופן שאמור לבטא הן את חומרת העבירה והן את הצורך ההרתעתי. הרלוונטיות של שיעור קנס המנהלי (במקרה שלפנינו - סך של 5,000 ₪ לעובד נכון למועד ביצוע העבירה) עולה גם מהוראות סעיף 2(א1) לחוק עובדים זרים (בנוסחו החל משנת 2012), לפיו "קנס כאמור בסעיף קטן (א) לא יפחת מכפל הקנס המינהלי הקבוע לעבירה, ובית המשפט רשאי להקל בעונש כאמור, מטעמים מיוחדים שיירשמו...". המחוקק הגדיר לפיכך, במידה מסוימת, את הרף התחתון של מתחם העונש ההולם, וקשר בין גובה הקנס המנהלי לבין שיעור העונש בהליך פלילי (מבלי לייחד זאת למקרה בו הוטל קנס מנהלי והוגשה בקשה להישפט).**
18. עם זאת בע"פ 12606-04-19 ל.מ. שירותי כ"א נ' מדינת ישראל חידד בית הדין הארצי לעבודה והבהיר:

"אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל שיעור ממנו) במספר "יחידות העבירה"

המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל (וראו בקשר לכך למשל את ע"פ (ארצי) 25307-12-15 מרדכי שחם נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (4.9.17); ע"פ (ארצי) 57564-06-15 ב.ג. מוקד אבטחה בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (14.3.16); ע"פ (ארצי) 11221-06-14 סעדיה יוסף נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (29.3.17)).

...

באותו אופן אין לקבוע באופן אוטומטי את מתחם הענישה לפי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק לגבי עבירה יחידה, שכן בכך תהא התעלמות מהעובדה כי האירוע כולל בחובו מספר עבירות (ע"פ (ארצי) 3612-09-14 מדינת ישראל נ' נורי אליאדנה [פורסם בנבו] (25.10.16); ע"פ (ארצי) 12113-04-14 אחים ראני בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.3.19)). קביעת מתחם הענישה, כמו גם גזירת העונש הספציפי, אמורות לפיכך להתבצע תוך התחשבות בכך שמדובר ב"אירוע" אחד, אך גם בכך שמדובר (לענייננו) ב-38 עבירות כלפי ארבעה עובדים.

19. אשר לטווח הענישה, אותו יש לקבוע ביחס לשילוב העבירות העיקרון המנחה בענישה קובע כי על העונש להתאים לחומרת המעשה, ולהביא בחשבון את משקלם של הערכים המוגנים שביסוד העבירה.

אשר לעבירות נשוא כתב האישום דנן, לא אחת נפסק כי מדובר בעבירות כלכליות בעלות השלכות משמעותיות על שוק העבודה בישראל. המאשימה מייחסת חומרה מיוחדת להעסקת עובדים זרים בניגוד לדין וללא היתר. בית הדין הארצי עמד על כך בע"פ (ארצי) 1001/01 מדינת ישראל נ' ניסים, פד"ע לח 145 (2002) ובע"פ (ארצי) 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ, 8.11.14 וכן בבג"צ 9722/04 פולגת ג'ינס בע"מ נ' ממשלת ישראל, [פורסם בנבו] (7.12.06).

העבירות שעניין העסקת עובדים זרים ללא היתר, הן מסוג העבירות המסווגות כ"עבירות כלכליות", אשר הדרך להילחם בהן היא באמצעות יצירת הרתעה כלכלית, קרי, בהטלת קנסות כבדים, אשר תכליתם להפוך את העבריינות בתחום לבלתי משתלמת. על רקע האמור לעיל, דרך המלך ליצירת הרתעה יעילה ואפקטיבית היא בהטלת סנקציה עונשית כספית מרתיעה ומשמעותית.

20. בנסיבות העניין ומהראיות שלפני אין בידי לקבוע באם במועדים הקודמים לביקורת הציגו העובדות אישורים מזוייפים אם לאו. מכל מקום - הצגת מסמכים מזוייפים כשלעצמה איננה מאיינת את הייסוד הנפשי ומשלא הוצגו בפני מהות האישורים שהוצגו ומשלא נחקרו העובדים שקלטו את העובדות לעבודה אין בידי לקבוע ממצאים חד משמעיים לעניין מצב דעתם האם מדובר היה במודעות לאי החוקיות או בעצימת עיניים. אשר להעדרו של הסדר ביטוחי הרי שטענות בעניין כשל טכני אין דבר נדיר, ואין בהן כדי להפחית את חומרת העבירה, ובפרט מקום שמדובר בהעסקה מוסדית. יחד עם זאת נתתי דעתי לכך שבעת הביקורת כבר הוסדרו לכל העובדות ביטוחים רפואיים והתקופות בהן לא היה למי מהעובדות ביטוח רפואי נעו בין שלושה שבועות לשלושה חודשים.

21. לאור כל האמור לעיל בכל הנוגע לרף הנמוך של טווח הענישה אני סבורה כי יש להעמידו על סך 35,000 ₪ ואילו את הרף העליון על סך 100,000 ₪.

22. בנסיבות דנן לא מצאתי כי יש הצדקה לסטות ממתחם הענישה. במסגרת גזירת העונש נתתי משקל משמעותי לשיקולי הרתעת הרבים. עם זאת לזכותה של הנאשמת עומד עברה הנקי וכן עומד לזכותה הספק שמא

הסתמכה על אישורים מזוייפים או שחשבה בתום לב כי חברת כ"א הסדירה לעובדות ביטוח. עוד יש לזקוף לזכות הנאשמת כי לאחר ישיבת הוכחות אחת חזרה בה מהכפירה והודתה בביצוע העבירה באופן שהיה בו לחסוך זמן שיפוטי יקר. יחד עם זאת לא מצאתי הצדקה להקל עם הנאשמת בשים לב להשלכות תקופת הקורונה, שכן בבחינת ידיעה שיפוטית היא כי עסקים רבים זכו לפיצוי מלא ואף שיפרו את מצבם הודות למענקי המדינה ומכל מקום ולא הובאו לפני ראיות משכנעות לכך שהנאשמת נקלעה למצב כלכלי קשה אשר יצדיק הפחתת הקנס להבדיל מפריסתו לתשלומים. כך גם אינני סבורה כי נפלו בחקירה פגמים אשר יש בהם להצדיק הקלה בעונש.

23. 5129371 לאחר ששקלתי את כל טענות הצדדים החלטתי לגזור על הנאשמת קנס בסך 50,000 ₪. הקנס שהוטל על הנאשמת ישולם בחמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1/11/22 ובכל 1 לכל חודש שאחריו. הנאשמת תחתום על התחייבות בסך 30,000 ₪ להימנע מעבירה לפי חוק עובדים זרים במשך 3 שנים. באחריות המאשימה לוודא חתימה על התחייבות כאמור.

ניתן היום, ו' תשרי תשפ"ג, 01 אוקטובר 2022, בהעדר הצדדים.